

BAKIOKO KALETEGIRAKO IZEN BARRIAK

Udalaren eskabidez, bertan agertuko da eskatutako leku barri birentzako izendapen bana eta izen bat aldatutako eskakizun bat. Beinola kaletegi osorako egin genduan proposamenaren bidetik urten barik, leku barri bi orreentzako eta aldakuntzarako artutako izenak Bakioko toponimiaren corpusetik artuak izan dira.

Arrazoi nagusi bi egon dira alan egiteko:

- Leenengoa, izenak eurak errikoak dira, erritarrak leenagoko antxineko aldi baten asmauta, atan be. Alan bada, Bakioko ondare linguistikoaren, erriko euskerearen, erakusgarri garbi-garbiak dira. Bakioko berezko nortasunaren, nortasun euskaldunaren, lekuko. Ganera, berbertako lurren izenak dira izan. Ez dogu bada, asagora joan bear, ezta be, asmakerietan ibili bear lekuentzako izenak aukeratuteko.
- Bigarrena, erriko toponimia da izatez kaleak, plazak, inguru eta eraikin barriak izendatzeko biderik neutroena eta sendoena. Inor mindu (?) ez egiteko biderik garbiena. Gogoratu, osterantzean, esaterako, oraintsu eta oraindinokarren be, Euskal Erriko erri eta uri batzuetan pertsona batzuen izenak dirala-eta sortutako matraka politikoak. Kale edo plazetan iminita edo kendu barik egon diralako (batzuk urteetan), erriotako alkateak espainiar epaitegietara agertugino eldu da matrakea. Erru barik (errurik inoz egon bada) epaituak izan eta, azkenean, eurai izen orreek kendu eragin arte. Epailotariko baten anka-sartze baragarri andia eta guzti!

NAZAPE PLAZEA

Plaza ori eginda dagoan lekuan bertan (Solozarre SUR-4) baegozan iru solo, “**Nazape**” izenekoak. Orreetariko solo bat **Arretxeta** aldeetxekoa zan eta beste biak **Ardantzakoak**.

BEUA (Bermeoko Udal Agiritegia)

Mazape (1910)	Ardanza (1/2 N)	Padrón de Fincas Rústicas	1032
Mazape (1910)	Ardanza (1/2 S)	Padrón de Fincas Rústicas	1435
Mazape (1910)	Ardanza (1/2 N)	Declaración de Fincas Rústicas	0866
Masape (1923)	Ardanza (1/2 N)	Declaración de Fincas Rústicas	0404

BAUA (Bakioko Udal Agiritegia)

Masape (1929)	Ardanza (1/2 E)	Padrón de Fincas Rústicas	0048/004
Masape (1929)	Ardanza (1/2 O)	Padrón de Fincas Rústicas	0048/004
Mazape (1944)	Ardanza (1/2 O)	Amillaramiento Rústico	0291/004
Mazape (1944)	Ardanza (1/2 E)	Amillaramiento Rústico	0291/004
Mazape (1953)	Ardanza	Declaraciones Amillaramiento	0099/002
Nasape (1970)	Aricheta	Expediente de obra en río	0632/007

GJE (Gernikako Jaubetza Erregistroa)

Nasape (1944)	Aricheta	finca 0911 – folio 026 – libro 13 - BERMEO
Mazape (1945)	Ardanza (1/2 E)	finca 1.374 - folio 073 – libro 19 - BERMEO
Mazape (1947)	Ardanza (1/2 O)	finca 1.622 - folio 157 – libro 22 – BERMEO

Iru solook bata bestearen atzean egozan, **Bekoerrotara** ura eroaten eban ubidearen ondoan, beeko alderdian, atan be. Izan be, “**NAZA**” berbeak euskeraz “errotako ubide” esan gura dau. Berba ori, gaur egun, ez dago geiago erriko euskeraz bizirik, galdu egin da. Baia, toponimian zelan edo alan fosilizauta lotu jaku, leengo Bakioko euskerearen lekuko. Or dago leku-izen orren baliorik andiena. Bakioko euskeraz agertu ezeze, Xiberoko euskeraz be erabilten da berba ori.

SOLOZAR OINBIDEA

Solozar soloa egin dan oinbidetik (Solozarre SUR-4) ur egoan. Solo ori **Bekoerrota** etxekoa zan. Zati bat saldu egin jakon **Arrien** jaunari 1905. urtean, gero, bertan Arrien etxea egiteko. Bear bada, **Ardantzako Ogietasolo/Obi-**

etasolo izenekoa parajeago egongo zan, baia urigune barri orreri “Solozarre” izena imini jako, batetik, eta, bestetik, **Ogietasolo/Obietasolo** izen bien artean zein dan egokiena oraindinokarren ez dago argi, ikerketeagaz amaitu artean ez, beintzat.

Erriko kaleategia sortuteko jarraitu ziran berbeta erispideetan oinarrituta, Solozar idatzirako erabiliko da, “Solozarre” agoz esaten bada be.

BAUA

Solozar (1910)	Becoerrotta	Padrón Contribución Rústica	0291/002
Solozar (1920)	Becoerrotta	Padrón Contribución Rústica	0284/010
Solozar (1924)	Becoerrotta	Altas-Bajas Padrón Rústico	0001/002
Solozar (1944)	Becoerrotta	Amillaramiento Rústico	0291/004
Solozarra (1953)	Becoerrotta	Declaraciones Amillaramiento	0099/002

GJE

Solozarre (1943)	Becoerrotta	finca 067 – folio 216 – libro 1 – BAKIO
Solozarre (1945)	Becoerrotta (Arrien)	finca 128 – folio 164 – libro 2 – BAKIO

ORTUETA APARKALEKUA EDO ERRENTERIAKO APARKALEKUA

Eskatuta egon ez bada be, beste proposamen bat egin bear deusuegu. Izan be, leengo “Julian” tabernearen ondoko aparkalekuari “IRUBIDE” izena imini jako. Bear bada, alboko dendeak, gozotegiak, izen ori daukalako eta izen orrek eraginda. Izen ori, leenengoz dendeari imini jakona ez da urte asko. Zoritxarrez, aparkaleku orrentzako, nire eritxiz, ez da aukeratu izen egokia. Batetik, istoriak dinoskun lez, bide bi baino ez ziran egin: **Basigokoa**, leenengo, gero berau areatragino luzatu zana, eta, bigarren, **San Pelaiokoa**. Bide bi, ez iru. Ganera, etxe orreri ez jakon emon ezelango izenik, oiturearen aurka.

Etxe ori Jeronimo Garai Goiriena jaunak egin eban 1953. urtean. Orduko **Urkitzaurrealde** auzoko 43. zenbakidun etxea izan zan. Orretarako, aren lur saila baten zati baten ganean eregin eban etxea. Lur saila orren barruan lau soloren zati bana egozan: **Txapasolo**, **Sallaluze**, **Solonagosi** eta **Zubiondo** izenekoak. Esan bear da, lur saila orren beste zati bat saldu eutsola Jeronimok 1947. urtean Florencio Uriarte Unibaso jaunari. Beronek erositako lur sailan etxe bat egin eban 1951. urtean, **Zubiondo** izenekoak. Etxe biak **Basigoko** bide nagusiaren ondo-ondoan eginda egozan, eta badagoz gaur egun be. Lau solodun lur saila orrek beste zati bat baukan etxe bion atzeko alderdian.

Lur saila oso a, iparraldeko alderdian, **Ortuteta** izeneko soloari eustola egoan. Alan bada, **Ortueta** izeneko solo ori, egoaldean, **Txapasolo**, **Sallaluze**, **Solonagosi** eta **Zubiondo** soloeri eutsela egoan, sartaldean Marisolo izenekoari (bertan Urresti jaunak 1967. urtean etxebizitza askoko eraikina egin eban), sortaldean **Basigoko** bide nagusiari, eta iparraldean, **Aldapa**, **Etxeaurrea** eta **Areatasolo** izeneko soloak egiten eben lur saileari. Aitatutako aparkalekua, bada, Ortueteta izeneko soloaren gane-ganean dago eginda.

Aitatutako **Txapasolo**, **Sallaluze**, **Solonagosi**, **Zubiondo**, **Ortueta**, **Marisolo**, **Aldapa**, **Etxeaurrea** eta **Areatasolo** soloak, beste askogaz batera, lur saila andi bat egiten eben, **Etxeondo/Etxeondoa** izenekoak. Dan-danak **Erretereria** etxeokak. Etxe orretakoak izan ziran inguru guzti a eta aren ondoko basoak be. Benetan, jaubetza andia **Erretereria** etxeokoa zana. Orrek etxe aren orduko garrantzia eta indarra erakusten deuskuz. Erriko istoriaren zati ori obeto jagon leiteke etxe aren indarrari bear dan moduko omenaldia egiten bajako, bertako aparkalekuaren izena era egokian aukerata (aldatuta), atan be. Eta zer egokiagorik orretarako lurrari berari jagokon izena imintea baino?

BAUA

Ortueta (1910)	Renteria	Padrón Contribución Rústica	0291/002
Ortueta (1920)	Renteria	Padrón Contribución Rústica	0284/010
Ortueta (1924)	Renteria	Altas-Bajas Padrón Rústico	0001/002
Ortueta (1944)	Renteria	Amillaramiento Rústico	0291/004
Ortueta (1953)	Renteria	Declaraciones Amillaramiento	0099/002

GJE

Ortueta (1944)	Renteria	finca 111 – folio 100 – libro 2 – BAKIO
Ortueta (1944)	Renteria	finca 112 – folio 105 – libro 2 – BAKIO

Iniaki MARTIARTU
BAKIO (2008ko garagarrilean)